

Warszawa, dnia 30.07. 2015 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

BM-1-071-261/15/2
UNP: 150731-00014
DSO-I-071-49/15
Dot. BPS/043-77-3341-MS/15

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 31.07.15.
nr 3133 podpis. *Borusewicz*

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 31.07.15.
nr 4824 podpis. *M*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 77. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 czerwca 2015 r., poświęcone sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Przemyślu, w wyniku której ojciec dziecka – Wojciech Sz. został pozbawiony władzy rodzicielskiej, uprzejmie informuję.

Przesłanki pozbawienia władzy rodzicielskiej określa przepis art. 111 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 583), dalej: K.r.o.

Jak wynika z jego brzmienia, jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców, ewentualnie jednego z nich władzy rodzicielskiej (§1). Orzeczenie w tym przedmiocie sąd może wydać również, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 § 2 pkt 5 K.r.o., czyli zarządzenia umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej, w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem (§1a).

Zaistnienie ustawowych przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej w postaci trwałej przeszkody w jej wykonywaniu, nadużywaniu tej władzy lub rażącego zaniedbywania obowiązków sąd opiekuńczy bada w toku postępowania dowodowego. W przypadku pozytywnego ustalenia istnienia którejkolwiek z nich, ewentualnie wszystkich łącznie sąd opiekuńczy jest obowiązany orzec o pozbawieniu władzy rodzicielskiej rodziców, czy też jednego z nich.

Możliwość takiego rozstrzygnięcia została pozostawiona sądowi opiekuńczemu w sytuacji, kiedy mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zarządzenia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a w szczególności gdy rodzice nadal nie wykazują zainteresowania dzieckiem. W tym przypadku przesłanką determinującą rozstrzygnięcie sądu co do pozbawienia władzy rodzicielskiej jest dobro dziecka.

Pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej jest najdalej idącym środkiem ingerencji, którą stosuje sąd opiekuńczy.

Ustawodawca przewidział jednak możliwość przywrócenia przez sąd opiekuńczy władzy rodzicielskiej w razie ustania przyczyny, która była podstawą jej pozbawienia (art. 111 § 2 K.r.o.). Niezbędne jest wówczas uprzednie dokonanie ustalenia, czy pozostaje w interesie dziecka, aby rodzice sprawowali nad nim władzę rodzicielską.

Od orzeczeń sądu opiekuńczego w przedmiocie pozbawienia władzy rodzicielskiej przysługuje środek odwoławczy w postaci apelacji. Poprzez jej skuteczne wniesienie rodzic, czy też rodzice kwestionujący zasadność pozbawienia ich władzy rodzicielskiej spowodują kontrolę judykacyjną wydanego w tym przedmiocie orzeczenia, z której to możliwości, jak wynika z treści oświadczenia, ojciec dziecka skorzystał, ale jego apelacja została oddalona przez sąd drugiej instancji. Orzeczenie o pozbawieniu go władzy rodzicielskiej stało się zatem prawomocne.

Kwestia oceny zasadności rozstrzygnięć sądów – zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji w tej sprawie pozostaje poza zakresem sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości zewnętrznego nadzoru nad działalnością administracyjną sądów. Nadzór ten, zgodnie z przepisem art. 37f ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 133, z późn. zm.), dalej: u.s.p., ogranicza się do analizy i oceny prawidłowości oraz skuteczności wykonywania przez prezesów sądów wewnętrznego nadzoru administracyjnego, czynności niezbędnych ze względu na wystąpienie uchybień w działalności administracyjnej sądu oraz czynności koniecznych do wykonywania zadań związanych z reprezentowaniem Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w zakresie spraw dotyczących działalności sądów.

Minister Sprawiedliwości nie posiada kompetencji w zakresie ingerowania w działalność orzeczniczą sądów, czyli w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli (art. 9b u.s.p.), a ocena co do zaistnienia przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej jest czynnością z obszaru tej działalności.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że prowadzone przeciwko Wojciechowi Sz. postępowanie karne pozostaje w toku. Wskutek wniesienia przez oskarżonego sprzeciwu

od wyroku nakazowego, zgodnie z art. 506 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r., Nr 89, poz. 555, z późn. zm.), dalej: K.p.k., wyrok ten utracił moc i sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych. Wyznaczono w niej kolejny termin rozprawy. W tej sytuacji podjęcie rozważań co do zasadności wzruszenia orzeczenia w tej sprawie nie jest możliwe, gdyż prawomocne orzeczenie kończące postępowanie jeszcze nie zapadło, a zatem brak przesłanek, określonych w art. 521 § 1 K.p.k., uprawniających Ministra Sprawiedliwości do wywiedzenia kasacji.

2 *puoienten*
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Wojciech Hołdak
PODSUKRETARZ STANU